

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 juni 2022
(OR. fr)

10024/22

JAI 848
FREMP 123

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Ärende: Slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter som godkändes av rådet den 9 juni 2022.

Rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter**Ingress**

Europeiska unionens råd

- a. **som erinrar om** att barn är fullvärdiga rättsinnehavare och att skydd och främjande av barnets rättigheter är ett centralt mål för Europeiska unionen och att barns rättigheter är mänskliga rättigheter, som fastställs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna,
- b. **som bekräftar** att principerna och normerna i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter¹, som har ratificerats av samtliga medlemsstater, måste fortsätta att vägleda EU:s politik och åtgärder som påverkar barnets rättigheter,
- c. **som understryker** att barns rättigheter är universella, att varje person under 18 år ska åtnjuta samma rättigheter utan någon form av diskriminering och att barnets bästa måste komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner,
- d. **som betonar** att barns rättigheter är grundläggande rättigheter och därför måste integreras i all relevant politik och lagstiftning, både på nationell nivå och EU-nivå, i överensstämmelse med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och med beaktande av medlemsstaternas och EU:s exklusiva och delade befogenheter på det familjerättsliga området enligt artikel 81 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- e. **som erinrar om** de befintliga rättsakter om barns rättigheter som förtecknas i bilaga 2 till EU:s strategi för barnets rättigheter,
- f. **som erinrar om** Europarådets omfattande normer på området barnets rättigheter, vilka har godtagits av medlemsstaterna,

---

¹ [Konventionen om barnets rättigheter, Förenta nationerna, 1989.](#)

- g. **som erinrar om** antagandet av rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti, som är ett konkret instrument som syftar till att främja lika möjligheter för barn som riskerar fattigdom och social utestängning och som rör utarbetandet av det andra temat i EU:s strategi för barnets rättigheter, nämligen ”socioekonomisk inkludering, hälso- och sjukvård och utbildning”,
- h. **som betonar** att alla barn har rätt till icke-diskriminerande tillgång till viktiga tjänster, såsom förskoleverksamhet och barnomsorg, hälso- och sjukvård, kost och bostäder, som är viktiga för deras utveckling och välbefinnande,
- i. **som noterar** den viktiga roll som Europeiska unionen spelar för att främja, skydda och respektera alla barns rättigheter världen över,
- j. **som bekräftar** vikten av att samarbeta med internationella organisationer, nämligen Europarådet och Förenta nationerna, för att skydda och främja barns rättigheter i EU och i resten av världen, inbegripet lika möjligheter för flickor,
- k. **som i detta avseende** noterar Europarådets fjärde strategi för barnets rättigheter (2022–2027) *Children’s Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation* (inte översatt till svenska), som antogs av ministerkommittén den 23 februari 2022 och som syftar till att utveckla synergier med EU:s strategi för barnets rättigheter.
- l. **som, mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, med oro noterar** att barn löper större risk än vuxna i samband med väpnade konflikter och deras följdverkningar och slår fast att de måste skyddas, särskilt mot värvning till och utnyttjande av en armé eller andra väpnade styrkor samt mot människohandel, olaglig adoption, sexuell exploatering och separation från sina familjer, att samma sak även gäller i andra kris- och nödsituationer orsakade av terrorism, en folkhälsokris, en ekonomisk kris, klimatförändringar eller naturkatastrofer,
- m. som erinrar om vikten av ett fullständigt genomförande av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi, och betonar vikten av EU:s strategi mot människohandel 2021–2025,
- n. **som med oro noterar** covid-19-pandemins inverkan på barn, då den har bidragit till att förvärra svårigheterna särskilt för barn i utsatta situationer, genom att öka risker och förvärra befintliga ojämlikheter när det gäller tillgång till grundläggande tjänster och ytterligare utsätta barn för våld, övergrepp och bristande omsorg,

- o. **som inser behovet** av att se till att barn på ett meningsfullt sätt involveras och beaktas i den globala återhämtningen efter covid-19-pandemin,
- p. **som är medvetet om** att barns rättigheter måste skyddas och främjas såväl offline som online, och att det krävs insatser för att utnyttja de möjligheter som den digitala miljön erbjuder, samtidigt som man begränsar de risker som denna miljö kan innebära för barn och utövandet av deras rättigheter,
- q. **som erinrar om** att barn utgör mer än 18 % av EU:s befolkning, att de redan är drivkrafter för förändring och att de måste få komma till tals, lyssnas på och inkluderas i det demokratiska livet i våra samhällen,

Europeiska unionens råd

1. **välkomnar** utvecklingen, skyddet och främjandet av barnets rättigheter i EU och på global nivå, i enlighet med den övergripande EU-strategin för barnets rättigheter, som genomförs genom omfattande samråd och meningsfullt deltagande av barnen själva,
2. **betonar** att strategin bygger på principerna om jämlikhet, inkludering, jämställdhet och icke-diskriminering, och att specifika grupper av barn är särskilt utsatta och drabbas av socioekonomisk utestängning och diskriminering, och upprepar i detta avseende att diskriminering av barnet eller dess föräldrar eller vårdnadshavare på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning är förbjuden,
3. **noterar** att EU:s strategi för barnets rättigheter och dess sex inbördes sammanlänkade tematiska prioriteringar utgör en solid grund för att utveckla politik, åtgärder och lagstiftning som bygger på barns rättigheter på EU-nivå och nationell nivå,
4. **välkomnar** kommissionens initiativ att integrera ett barnrättsperspektiv i all relevant politik och lagstiftning och i alla relevanta finansieringsprogram på EU-nivå, och stöder utarbetandet av en integreringschecklista för barnets rättigheter,
5. **understryker** vikten av att utarbeta och tillhandahålla barnvänlig och tillgänglig information om barns rättigheter för allmänheten, inbegripet för barn, och särskilt versioner och format av stadgan om de grundläggande rättigheterna och andra viktiga EU-instrument på flera språk för att uppfylla barns rätt till information och främja barns faktiska deltagande i det demokratiska livet,

6. **betonar** vikten av att stärka barns deltagande i det politiska och demokratiska livet på lokal och nationell nivå samt på EU-nivå, bland annat genom att inrätta nya mekanismer för meningsfullt deltagande av barn (och stödja de mekanismer som redan finns), och främja barns deltagande på lika villkor utan någon form av diskriminering genom att se till att barn får komma till tals och att deras åsikter beaktas,
7. **stöder** Europeiska kommissionens avsikt att i samarbete med Europaparlamentet och barnrättsorganisationer inrätta en EU-plattform för barns deltagande som sammankopplar befintliga former för barns deltagande, i syfte att inrätta en stark mekanism som gör det möjligt för barn att delta på ett ändamålsenligt och meningsfullt sätt på alla nivåer,
8. **erkänner** vikten av att utbyta god praxis på nationell nivå och EU-nivå, och välkomnar Europeiska kommissionens lansering av ett EU-nätverk för barns rättigheter i syfte att stärka dialogen och det ömsesidiga lärandet mellan EU:s medlemsstater och organisationer i det civila samhället när det gäller barns rättigheter och stödja genomförandet, övervakningen och utvärderingen av EU:s strategi för barnets rättigheter,
9. **välkomnar** Europeiska kommissionens initiativ att stärka samarbetet med relevanta regionala och lokala myndigheter och med andra relevanta institutioner, regionala och internationella organisationer, civilsamhället och nationella människorättsinstitutioner,
10. **erkänner** den roll som ombudsmän, däribland barnombudsmän, spelar för att säkerställa att barnens rättigheter respekteras, att deras bästa garanteras och att de får komma till tals,
11. **stöder** Europeiska kommissionens avsikt att stärka EU:s ställning som en viktig global aktör och att stärka kapaciteten för skydd av barn vid unionens delegationer i tredjeländer för att säkerställa skyddet av och respekten för barns rättigheter genom EU:s utrikespolitik i alla sammanhang, särskilt på området för utvecklingssamarbete, i samband med humanitära kriser och naturkatastrofer,
12. **välkomnar** Europeiska kommissionens initiativ att arbeta för att se till att EU-företagens leveranskedjor är fria från barnarbete som en del av EU:s insatser för att avskaffa barnarbete runt om i världen,
13. **stöder** Europeiska kommissionens initiativ att främja ungdomars och barns egenmakt och deltagande i ett globalt sammanhang och att avsätta EU-finansiering för att främja utbildning världen över.

- **uppmantar** Europeiska kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna för att förbättra livet för alla barn i EU, med hänsyn tagen till EU:s strategi för barnets rättigheter, och att stödja medlemsstaternas nationella insatser för att stärka standarderna för barnets rättigheter,
- **uppmantar** medlemsstaterna att
  1. när så är lämpligt utarbeta övergripande och adekvata politiska strategier och åtgärder för att respektera alla barns rättigheter utan diskriminering, bland annat genom att
    - i. anta övergripande nationella strategier eller annan motsvarande integrerad politik rörande barnets rättigheter, som ges lämpliga resurser och stöds av tillräckliga kapacitetsramar,
    - ii. stärka samarbetet och samordningen mellan alla berörda myndigheter och aktörer,
    - iii. på bästa sätt använda tillgänglig EU-finansiering och nationell finansiering för att främja och skydda barns rättigheter,
    - iv. förbättra insamlingen av jämförbara ålders- och könsuppdelade uppgifter i hela EU genom att ta hänsyn till nationella förhållanden och främja barnspecifik forskning – särskilt om de tematiska områden som omfattas av EU:s strategi för barnets rättigheter – för att kunna utforma och genomföra evidensbaserad och lyhörd politik,
    - v. stärka informationskampanjer och utbildningsverksamhet om barnets rättigheter, även för barn, yrkesgrupper som arbetar med och för barn, beslutsfattare, tjänstemän och offentliga myndigheter, domare, åklagare och andra rättstillämpare, civil och militär personal i GSFP-uppdrag samt nationella institutioner för de mänskliga rättigheterna, det civila samhällets organisationer och människorättsförsvarare,
    - vi. genomföra rådets rekommendation (EU) 2021/1004 om inrättande av en europeisk barngaranti, som syftar till att förebygga och bekämpa social utestängning av behövande barn genom att garantera faktiskt tillgång till ett antal grundläggande tjänster,

2. öka medlemsstaternas insatser för att förebygga och bekämpa alla former av våld mot barn, särskilt genom att
  - i. främja samarbete mellan stödtjänster och stödja att våld bemöts utifrån ett helhetsperspektiv,
  - ii. utveckla integrerade och målinriktade specialiserade stödtjänster för barn som är brottsoffer, utöver eller som en del av allmänna stödtjänster för brottsoffer, och investera i förebyggande av sekundär viktimisering,
  - iii. stärka utvecklingen, utvärderingen och främjandet av integrerade skyddssystem för barn där alla berörda avdelningar samarbetar utifrån en samordnad och multidisciplinär metod, med barnets bästa som utgångspunkt, till exempel Barnahus eller någon annan likvärdig modell som främjar barns rättigheter,
  - iv. förbjuda kroppsstraff i alla dess former, och stärka integrerade stödtjänster för barn och familjer,
  - v. vidta lämpliga åtgärder för att förebygga och bekämpa våld i hemmet, barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, könsstympning av kvinnor och andra skadliga sedvänjor samt andra former av våld mot barn,
  - vi. vidta åtgärder för att skydda barn från alla former av diskriminering, särskilt på grundval av kön eller sexuell läggning samt etniskt eller socialt ursprung, religion eller övertygelse, eller funktionshinder och säkerställa en säker, stödjande och inkluderande miljö för alla barn i skolan, särskilt barn som tillhör utsatta grupper såsom anges i skäl 2 i dessa slutsatser, med vederbörlig respekt för deras individualitet,

- vii. uppmana medlemsstaterna att överväga att underteckna och ratificera det fakultativa protokollet till FN:s konvention om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi² och det fakultativa protokollet om en klagorättsprocedur³, om de inte redan har gjort det, varvid det noteras att det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter⁴ har ratificerats av samtliga EU-medlemsstater, att det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi har ratificerats av merparten av medlemsstaterna och att det fakultativa protokollet om en klagorättsprocedur har ratificerats av vissa medlemsstater,
  - viii. anslå tillräckliga resurser till förebyggande tjänster och brottsbekämpande myndigheter för att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn,
  - ix. stärka genomförandet av den rättsliga och politiska ramen för förebyggande och bekämpning av sexuella övergrepp mot och exploatering av barn, särskilt genom att fullt ut iakttä förordning (EU) 2021/1232 och följa utvecklingen av framtida rättsliga instrument om bekämpning av sexuella övergrepp mot barn i linje med EU-strategin för en effektivare bekämpning av sexuella övergrepp mot barn för perioden 2020–2025,
  - x. stärka förebyggandet av våld och återfall genom att ta fram lämpliga program för förebyggande och rehabilitering för våldsförövare,
3. utveckla och stödja ett korrekt genomförande av EU:s rättsliga garantier för skyddet av barns grundläggande rättigheter i kris- och nödsituationer utan diskriminering, efter att ha hört barnens åsikter och tagit dessa i beaktande, i enlighet med ålder och mognad, samtidigt som barnets bästa vederbörligen respekteras, särskilt genom att
    - i. samarbeta för att i högre grad kunna tillgodose barns skyddsbehov i nödsituationer och utveckla ändamålsenliga och genomförbara alternativ till förvar av barn i migrationsförfaranden, varvid det erinras om att i enlighet med EU:s regelverk ska migrationsförvar för barn endast användas som en sista utväg, om andra alternativ inte är genomförbara, och under alla omständigheter under kortast möjliga tid och genom att erbjuda lämplig inkvartering,

---

² [Fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, Förenta nationerna, 2000.](#)

³ [Fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter om en klagorättsprocedur, Förenta nationerna, 2011.](#)

⁴ [Fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter, Förenta nationerna, 2000.](#)

- ii. inrätta förfaranden för akutmottagning i syfte att säkerställa ett skyddsboende som är anpassat till barnets behov, som garanterar barnets fysiska och psykiska hälsa och tillgång till grundläggande tjänster och som garanterar en tidig upptäckt av sårbarheter,
- iii. vid behov, göra en tillförlitlig bedömning av barnets ålder, med fullständig respekt för den enskildes värdighet, utifrån ett tvärvetenskapligt tillvägagångssätt med information till individerna på ett språk som de förstår,
- iv. tillhandahålla stöd för inkludering av ensamkommande barn, särskilt genom att säkerställa att en förmyndare eller annan lämplig företrädare snabbt utses och att barnen beledsagas i skol- och yrkesutbildningen,
- v. framhålla vikten av befintlig politik och vid behov stärka genomförandet av åtgärder för bekämpning av barnhandel och i synnerhet identifiera och förebygga situationer som utgör en risk för människohandel, med beaktande av att risken för människohandel är större i kristider, särskilt när det gäller kvinnor och flickor, och med beaktande av Förenta nationernas tilläggsprotokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor⁵,
- vi. utbilda yrkesverksamma i att upptäcka och skydda barn i krissituationer och barn som är offer för människohandel eller som riskerar att bli offer,
- vii. öka medvetenheten bland barn, särskilt migrerande barn och deras familjer, om riskerna för exploatering genom att ge dem lämplig information,
- viii. fastställa strategier för att identifiera barn som är offer för människohandel, i syfte att säkerställa och garantera ett ovillkorligt skydd för dem,
- ix. ge stöd, även ekonomiskt, till organisationer i det civila samhället som är specialiserade på bekämpning av barnhandel, genomföra informationskampanjer mot människohandel eller ge vård och stöd till barn som är offer för människohandel,

---

⁵ [Tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet](#)

- x. sträva efter att säkerställa att kris- eller nödsituationer inte utnyttjas när det gäller förmyndarskapet för barn, och i synnerhet, med tanke på rekommendationerna från Unicef och Haagkonferensen för internationell privaträtt, att ingen adoption bör äga rum så länge väpnade konflikter pågår,
  - xi. uppmuntra medlemsstaterna att fortsätta att stärka åtgärder och varningssystem för kampen mot bortförande av barn och att fortsätta att inrätta ett nätverk av nationella kontaktpunkter för att främja samordningen mellan medlemsstaterna,
4. stärka medlemsstaternas rättssystem, så att de är förenliga med alla barns rättigheter, särskilt genom att
- i. säkerställa att barnets bästa kommer i främsta rummet i alla rättsliga förfaranden som rör barn,
  - ii. utveckla förfaranden som är barnvänliga från första början, inbegripet genom att tillhandahålla information och deltagandemöjligheter som är åldersanpassade och barnvänliga,
  - iii. säkerställa barnets rätt att höras i förfaranden som rör barnet, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler och med EU:s regelverk,
  - iv. säkerställa att barnets rätt till respekt för sitt privatliv skyddas på bästa möjliga sätt under förfarandet,
  - v. se till att förfaranden i mål som rör barn handläggs utan onödigt dröjsmål och att de beslut som fattas under dessa förfaranden systematiskt verkställs i enlighet med EU:s befintliga rättsliga ram och med andra relevanta internationella rättsliga medel för att säkerställa ett effektivt genomförande av barnets rättigheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen,
  - vi. tillhandahålla nödvändiga stödtjänster till barn under och även efter förfarandena, så länge barnen behöver dem,
  - vii. främja tvärvetenskapligt samarbete mellan olika myndigheter för att stödja barnet på bästa möjliga sätt före, under och efter förfarandena,

- viii. utveckla och tillämpa robusta alternativ till domstolsförfaranden för unga lagöverträdare – från alternativ till kvarhållande till användning av reparativ rättvisa och, på det civilrättsliga området, medling,
  - ix. utarbeta program för att stödja unga gärningsmän i deras återanpassning,
5. öka barns möjligheter att vara ansvarstagande och motståndskraftiga medlemmar av det digitala samhället, särskilt genom att
- i. investera i att säkerställa att alla barn får lika tillgång till och stöd för digitala hjälpmedel,
  - ii. ge barn möjlighet att vara medvetna medieanvändare genom att stödja utvecklingen av den medie- och informationskunnighet som krävs för att kritiskt granska, utvärdera och producera onlineinnehåll,
  - iii. tillhandahålla skydd mot befintliga och framväxande risker i den digitala miljön genom att fokusera på digital kompetens, integritet och säkerhet på nätet,
  - iv. utveckla stödtjänster för barn som fallit offer för övergrepp på nätet,
6. aktivt bidra till arbetet i det EU-nätverk för barns rättigheter som Europeiska kommissionen har inrättat för att underlätta dialogen och det ömsesidiga lärandet mellan medlemsstaterna.

Rådet uppmanar också EU:s byrå för grundläggande rättigheter att fortsätta att bistå medlemsstaterna med stöd i frågor som barnvänligt rättsväsende och migrerande barn och andra relevanta områden av EU:s strategi för barnets rättigheter, samt med tekniskt stöd och metodstöd, bland annat utformning och genomförande av datainsamling. I samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina uppmanar rådet också byrån att fokusera på de särskilda behov och utmaningar som barn ställs inför.